
罗 汉 词 典

DICTIONAR
ROMÂN-CHINEZ

北京语言文化大学出版社

罗 汉 词 典

DICTIONAR ROMAN-CHINEZ

主编 冯志臣 任 远

北京语言文化大学出版社

(京)新登字 157 号

图书在版编目(CIP)数据

罗汉词典/冯志臣,任远主编. —北京:北京语言文化大学出版社,1996

ISBN 7-5619-0497-5

I. 罗…

Ⅰ. ①冯…②任…

Ⅱ. ①罗马尼亚-词典②词典-罗、汉

Ⅳ. H776.6

责任校对:任 远

出版发行:北京语言文化大学出版社

(原北京语言学院出版社)

(北京海淀区学院路15号 邮政编码100083)

印 刷:北京语言文化大学出版社印刷厂

经 销:全国新华书店

版 次:1996年9月第1版 1996年9月第1次印刷

开 本:850×1168毫米 1/32 印张:59

字 数:3400千字

印 数:1—1000册

定 价:(精)120.00元

《罗汉词典》编辑人员

主	编：	冯志臣	任 远	
副	编：	张志鹏		
编	委：	杨顺禧	毛春普	丁 超
		张志鹏	冯志臣	任 远
编	辑：	高德林	熊庆雯	
		管 群	杨 伟	李书永
		刘 琳	艾 欢	齐宝宣
		王达谦	谷清亚	关勤立

前 言

《罗汉词典》是我国出版的首部罗马尼亚语—汉语中型语文工具书。全书以罗马尼亚科学院出版社1975年出版的《罗语释义词典》为基础，收词61,000余条，其中包括罗语基本词汇、一般词汇、民间语汇、方言、古词、常用外来语以及社会科学和自然科学等学科基本术语。我们在编纂过程中还参阅了罗马尼亚近年来出版的一些新辞书，收进了其中的部分新词、新义和罗语中常见的前后缀构词成分。

本词典包含丰富的固定词组、习语、成语和谚语。为便于读者正确理解和使用某些词语，我们在有关条目中插入了各类短语和句子，作为例证。

词典编纂历时近20年，今日方得问世，为我国双语辞书填补了一项空白。编者谨借此机会，向支持我们工作的北京外国语大学东欧语系、北京语言学院出版社以及国内外友人表示衷心感谢。

词典的出版得到一些单位和个人的资助，应该提及的是：

北京外国语大学科研处为促进罗语教学和研究，为本词典专门提供了出版补贴；

罗马尼亚格里弗科国际公司和奥古斯丁·约希沸斯克先生对此做了突出贡献。为使词典早日出版，以促进中罗文化交流，发展贸易往来，格里弗科国际公司特出资给予慷慨赞助。在罗马尼亚和中国，欲进行任何可得益的业务，均可与该公司联系（公司地址：罗马尼亚，布加勒斯特，71304，巴尔布·德拉弗朗恰大街12号；电话[401]2234889，2231249；传真[401]2234890）。

对上述单位和个人的热情支持与帮助，我们表示由衷感谢。

词典的不足之处与可能产生的差错，望读者予以指正。

编者

1996年1月 于北京

PREFAȚĂ

Dicționarul român-chinez este primul dicționar de proporții mijlocii în acest domeniu, publicat în mod oficial în țara noastră. Având la bază fondul de cuvinte-titlu din Dicționarul explicativ al limbii române (Editura Academiei Române, București, 1975), dicționarul de față explică peste 61000 de termeni, printre care se găsesc lexicul de bază, masa vocabularului, termeni populari și regionali, arhaisme, precum și noțiuni de bază din domeniul științelor sociale și al științelor naturii. Consultând pe parcursul elaborării și alte lucrări lexicografice apărute în ultimii ani în România, am mai inclus în acest dicționar o parte din neologismele și sensurile noi ale unor cuvinte din aceste lucrări, precum și derivate cu prefixe și sufixe des întâlnite în limba română.

Dicționarul de față cuprinde în el bogate locuțiuni, expresii, proverbe și zicători. Pentru a înlesni înțelegerea și folosirea corectă de către cititori a unor cuvinte, am inclus spre exemplificare în cadrul unor cuvinte-titlu diverse unități frazeologice și propoziții.

Redactarea dicționarului a durat aproape 20 de ani și abia acum a putut vedea lumina tiparului, completând astfel o lacună în lexicografia bilingvă în China. Cu această ocazie, autorii dicționarului țin să exprime sincere mulțumiri Facultății de Limbi Est-Europene de la Universitatea de Limbi Străine-Beijing, Editurii de la Institutul YUYANXUEYUAN-Beijing precum și prietenilor din țară și de peste hotare care ne-au acordat asistență.

Pentru tipărirea acestui dicționar român-chinez, am fost sprijiniți financiar de o serie de instituții și persoane particulare, între care menționăm în primul rând Secția de Cercetări Științifice de la Universitatea de Limbi Străine-Beijing care a dat o subvenție specială pentru

tipărirea dicționarului de față, spre a promova activitatea didactică și de cercetări în limba română; Firma românească GRIVCO INTERNATIONAL S. A. și domnul Augustin Iosifescu care au avut o contribuție deosebită la editarea acestui dicționar. În scopul impulsionării schimburilor culturale și dezvoltării relațiilor comerciale româno-chineze, pentru apariția dicționarului cât mai devreme, firma GRIVCO INTERNATIONAL S. A. a sponsorizat consistent această acțiune. Pentru orice afacere profitabilă în România și China, vă invităm să apelați la GRIVCO INTERNATIONAL cu sediul în str. Barbu Delavrancea, Nr. 12, București, 71304, ROMÂNIA, tel. :401-223. 48. 89, 223. 12. 49; fax. :223. 48. 90.

Autorii acestui dicționar exprimă mulțumiri sincere instituțiilor și persoanelor menționate mai sus precum și celorlalți colaboratori pentru ajutorul și sprijinul călduros acordat.

Am dori ca cititorii să ne semnaleze insuficiențe și eventuale erori strecurate în dicționar, care pot fi expediate pe adresa editurii.

Autorii
ianuarie 1996, Beijing

体例说明

一、词 目

1. 词目均用黑正体印刷。
2. 写法相同但词源不同的词分立词目，在右上角标以 1、2 等数字。例如：**abate**¹，**abate**²。
3. 异体词分列词目。
4. 除单音节词外，其余词目词均标重读音节。例如：**cárte**，**téhnică**。

二、读 音

1. 如果词目词中出现元音连缀的情况时，在词条尾部的方括号内注明音节的划分。例如：**dicționar**… [Pr. : -Ți-o-]。
2. 如果元音连缀构成二合元音或三合元音时，则不加注音说明。例如：**moară**，**learcă**。
3. 如果词目词的重读音节有第二种形式时，在词条尾部的方括号内加以标明。例如：**profesor**… [Acc. și:profesor]。
4. 某些外来语词目词的发音在词条尾部的方括号内加以标明。

三、词形变化

1. 名词的复数变化形式排白正体。例如：**oraș**，**orașe**。名词复数属于罕用变化时，用圆括号内的 **rar** 标出，并注明义项。例如：**finéte**，(2，**rar**) **finețuri**。同一词目既包含阳性词形变化也包含阴性词形变化时，用黑正体字母排出阳性单数形式和阴性单数形式，用白正体表示阳性复数形式和阴性复数形式。例如：**artist**，-ă，**artiști**，-ste。同一词目既包含阳性词形变化也包含中性词形变化时，用圆括号内的罗马数字 **I**、**II** 等标明不同性名词的复数变化。例如：**cap**，(**I**，**II**) **capete**，(**II**) **capi**。词性相同但根据义项其复数形式有不同的变化时，用圆括号内的罗马数字 **I**、**II** 或阿拉伯数字 1、2 等标明。例

如: **cot**, (I.1) *coate*, (I.2, 3, 4) *coturi*。名词有第二种复数变化形式时, 在词条尾部的方括号内注明。

2. 动词词目后只列陈述态现在时第一人称变化形式, 排白正体。其余人称、时态变化形式可参阅附录“规则动词变位表”和“不规则动词变位表”。某些不规则动词的变化亦可在有关词条尾部的方括号内得到解决。动词只用第三人称变位形式时, 用 *pers. 3* 标明。例如: **plouă**, *pers. 3 plouă*。某些动词的第二种变化形式, 在词条尾部的方括号内注明。例如: **trebui**, *pers. 3 trebuie*... [*Prez. ind. pers. 1 sg. : trebui, trebuiesc*]。
3. 形容词词目后列出性与数的变化形式。形容词有四种变化形式时, 阳性单数与阴性单数排黑正体, 阳性复数与阴性复数排白正体。例如: **frumos**, *-oasă, frumoși, -oase*。形容词具有三种变化形式时, 阳性单数与阴性单数排黑正体, 阳性复数与阴性复数的变化形式相同, 不再分列, 排白正体。例如: **roșu**, *-ie, roșii*。形容词具有两种变化形式时, 黑正体表示各语法性的单数, 白正体表示各语法性的复数。例如: **verde**, *verzi*。

四、词 类

词形变化之后用罗马尼亚语语法略语词标明词类, 排黑斜体。例如: *s.* (表示名词), *sm.* (表示阳性名词), *a.* 表示形容词 (详见“语法略语”表)。

五、释 义

1. 词目相同但词类不同, 需分开释义时, 用罗马数字 I, II 等分隔, 并标出词类。例如: **repede**, *repezi* I. *a.* II. *adv.*
2. 动词的及物、不及物或反身形式需分别释义时, 用 I, II 和 ①, ② 等分隔。
3. 某些词条中释义条数较多, 需归纳为几大类时, 在每个大类前用 A, B, C 等标明。大类的分义项依次为 I, II, III 等。分义项中的多项释义用 ①, ②, ③ 等分开。

4. 同一义项有一个以上的汉语对应词时，凡意思相近的用逗号分开，词义差别较大的用分号分开。
5. 某些词条中，语法方面的说明放在方括号内。例如：[复数]、[定冠]等。
6. 某些词条中，说明性或限定性的解释放在圆括号内。
7. 释义后根据需要收入词组或句子作为例证，用冒号引出。例证后附汉语译文。例证之间用斜线号 / 隔开。
8. 固定词组、习语等根据释义，分别列于例证之后，用 || 号引出。
9. 如果习语有几个差别较大的含义，则用①、②等分开。
10. 独立的复合词，用◇号标出。

六、符 号

1. 代字号 — 用于词目词的代字部分。
2. 代字号 ~ 用于例证或复合词中的代字部分。
3. 斜线号 / 用于分隔例证与例证、习语与习语等。
4. 平行号 || 表示固定词组和习语部分的开始。
5. 圆括号 () 用于：
 - a. 括出可以省略或替换的部分；
 - b. 注出释义方面的补充说明；
 - c. 在某些动词的释义中注明主语或直接补语等；
 - d. 注明动植物拉丁语学名。
6. 方括号 [] 用于：
 - a. 注明语法方面的说明；
 - b. 注明发音、名词的第二种复数形式等。
7. 鱼尾号 【 】 用于注明学科。
8. 尖括号 < > 用于注明外来语与修辞用语略语。
9. 菱形号 ◇ 表示此后为独立的复合词。

七、正字法

罗马尼亚科学院于 1993 年 2 月 17 日就罗语正字法做出下列决

议：(1) 动词 a fi 陈述式现在时第一人称单数形式改为 sunt (我是)，第一人称复数形式改为 suntem (我们是)，第二人称复数形式改为 sunteți (你们是)，第三人称复数形式改为 sunt (他们是)。(2) 词汇首尾的字母 î 均保持原来书写形式，如：inger, întâi, cobori, pâri 等。词汇中间的字母 î 均改写成 â，如：hotărâm, coborâsem, gând, mâna, scânteie, ținând 等。但合成词中和加前缀的派生词中如果第二个组成部分以字母 î 开始，则保持原来书写形式，如：bineînțeles, oriîncotro, semiîntuneric, neînvins, preîntâmpina, subînțeles 等。姓氏中间的字母 î 可根据本人意愿保留，或改写成字母 â。本词典正文中均按原来的正字规则印刷，未及更正，望读者谅解并注意。

略 语 表

一、学 科 略 语

【心】心理学	【无】无线电
【植】植物学	【技】技术用语
【动】动物，动物学	【天】天文学
【昆】昆虫学	【化】化学
【鸟】鸟类	【气】气象学
【生】生物学	【电】电学，电工
【军】军事	【印】印刷
【体】体育	【讯】电信
【金】金融	【药】药理学
【史】历史	【光】光学
【宗】宗教	【地】地质，地理
【医】医学	【机】机械工程
【解】解剖学	【农】农业
【经】经济	【冶】冶金
【律】法律	【矿】矿业，矿物学
【乐】音乐	【物】物理学
【语】语言学	【纺】纺织工业
【哲】哲学	【空】航空
【逻】逻辑学	【海】航海
【商】商业	【建】建筑工程
【测】测量	【测】测绘
【油】石油	【生理】生理学
【铁】铁路	【生化】生物化学
【摄】摄影	【微生】微生物

【寄生】寄生生物

【古生】古生物

二、修辞用语略语

〈方〉方言	〈转〉转义
〈古〉古语	〈讽〉讽刺语
〈书〉书面用语	〈贬〉贬义
〈旧〉旧词	〈诗〉诗歌用语
〈民〉民间用语	〈俗〉俗语
〈罕〉罕用语	〈谑〉戏谑语
〈引〉引申义	〈隐〉隐语

三、外来语语种略语

〈土〉土耳其语	〈拉〉拉丁语
〈希〉希腊语	〈法〉法语
〈英〉英语	〈意〉意大利语
〈俄〉俄语	〈日〉日语
〈德〉德语	〈汉〉汉语
〈西〉西班牙语	

四、语法略语

a.	adjectiv	形容词
abr.	abreviere	缩写
acc.	accentuat	重读
acuz.	acuzativ	宾格
a. dem.	adjectiv demonstrativ	指示形容词
adv.	adverb	副词
a. pos.	adjectiv posesiv	物主形容词
art.	articol	冠词
art. a.	articol adjectival	形容冠词

art. hot.	articol hotărit	定冠词
art. nehot.	articol nehotărit	不定冠词
art. pos.	articol posesiv	物主冠词
conj.	conjuncție	连接词
dat.	dativ	予格
f.	feminin	阴性
gen.	genitiv	属格
imperf.	imperfect	过去未完成时
impers.	impersonal	无人称
ind.	indicativ	陈述态
int.	interjecție	感叹词
invar.	invariabil	不变化的
inv.	învechit	旧词
loc.	locuțiune	词组
m.	masculin	阳性
m. m.	mai mult ca perfectul	前过去时
n.	neutru	中性
num.	numeral	数词
num. card.	numeral cardinal	基数词
num. ord.	numeral ordinal	序数词
part.	participiu	过去分词
perf. c.	perfect compus	复合过去时
perf. s.	perfect simplu	简单过去时
pers.	persoană	人称
pl.	plural	复数
pr.	pronunțat	发音
prep.	prepoziție	介词
prez.	prezent	现在时
pron.	pronume	代词

pron. dem.	pronume demonstrativ	指示代词
pron. interrog.	pronume interrogativ	疑问代词
pron. nehot.	pronume nehotărit	不定代词
pron. pos.	pronume posesiv	物主代词
pron. pers.	pronume personal	人称代词
rar	rar	罕用
recipr.	reciproc	相互的
reg.	regionalism	方言
s.	substantiv	名词
sf.	substantiv feminin	阴性名词
sg.	singular	单数
sil.	silabă	音节
sm.	substantiv masculin	阳性名词
sn.	substantiv neutru	中性名词
unipers.	unipersonal	单人称
v.	verb	动词
vi.	verb intransitiv	不及物动词
viit.	viitor	将来时
voc.	vocativ	呼格
vr.	verb reflexiv	反身动词
vt.	verb tranzitiv	及物动词

罗马尼亚语字母表

A a	M m
Ă ă	N n
Â â	O o
B b	P p
C c	Q q
D d	R r
E e	S s
F f	Ș ș
G g	T t
H h	Ț ț
I i	U u
Î î	V v
J j	W w
K k	X x
L l	Y y
	Z z

目 录

体例说明	(7)
略语表	(11)
罗马尼亚语字母表	(15)
正 文	(1)
附录一	(1813)
I. 动词变位表	
II. 名词变格表	
III. 代词变格表	
附录二 符号与缩略语	(1830)
附录三 罗语姓名表	(1836)
附录四 地名表	(1842)
附录五 国际组织	(1853)